V4 na pokraji rozpadu – Maďarsku hrozí vylúčenie

- CZ24 News | 12. února 2023

Novozvolený prezident Českej republiky, generál NATO vo výslužbe Peter Pavel, by sa mohol stať „hrobárom“ Vyšehradskej skupiny.

„Deklarácia stojaca pri zrode Vyšehradskej skupiny obsahuje vynikajúcu univerzálnu formuláciu – o spolupráci a hľadaní spoločných pozícií. Každá skupina, každá organizácia by mala mať niečo, čo ju spája. Toto je v prvom rade dohoda o hlavných otázkach,“ uviedol Pavel. Chcel tým zdôrazniť podľa jeho názoru „deštruktívnu“ úlohu Maďarska vo Vyšehradskej skupine. Maďarsko je údajne na vine preto, že neposkytlo vojenskú podporu Kyjevskému režimu a kritizovalo protiruské sankcie.

Predmostie NATO

Vyšehradská skupina, známa aj ako „kvarteto“ Poľska, Českej republiky, Slovenska a Maďarska, bola založená ako platforma na podporu európskej integrácie postsovietskych republík. Predovšetkým Ukrajiny. Predpokladalo sa, že bude pôsobiť ako most medzi Ukrajinou a Európou. Čo uľahčí oddelenie Kyjeva od Moskvy. Čím bližšie sa NATO valilo k hraniciam Ruska, tým aktívnejší boli Vyšehradčania vo vojensko-politickej oblasti.

V roku 2011 krajiny Vyšehradskej skupiny oznámili svoj zámer vytvoriť novú bojovú jednotku pod velením Poľska. Po roku 2016 sa zmenila na plnohodnotný vojensko-politický mechanizmus s formálne oddelenými právomocami od NATO. Od roku 2013 sa Vyšehradská skupina zúčastňuje vojenských cvičení NATO.

Slovensko pôsobí ako „most“ medzi Vyšehradčanmi a postsovietskymi krajinami zúčastňujúcimi sa na programe Východného partnerstva. Účastníkmi sú Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko, Gruzínsko, Arménsko a Azerbajdžan. Česká republika plní úlohu „pokladníka“ a ústredného bodu v strednej a východnej Európe. Poľsko je zodpovedné za udržiavanie konfrontačného kurzu Kyjeva voči Moskve a definovanie kontúr zahraničnej politiky celého kvarteta.

„Egoistické“ Maďarsko

Maďarsko sa sústredilo na zabezpečenie kultúrnych práv Zakarpatských Maďarov. Postupne opustilo hlavnú cestu Vyšehradskej politiky. Kritizovalo Kyjev za nútenú asimiláciu maďarskej národnostnej menšiny. To núti nového českého prezidenta revidovať pražskú politiku vo Vyšehradskom formáte.

Pavel teraz nazýva Nemecko kľúčovým partnerom Českej republiky v EÚ. Pripomína ekonomickú, energetickú a obchodnú previazanosť. „Máme záujem nielen o dobré vzťahy, ale aj o to, aby naše vzťahy neboli zaťažené minulosťou,“ hovorí.

Pavel, ktorý vyzýva na „nezaťažovanie“ vzťahov s Berlínom minulosťou, zároveň zaťažuje vzťahy s Moskvou spomienkami na udalosti v Československu v roku 1968. Československá „vzbura“ z roku 1968, organizovaná západnou rozviedkou, ktorá zlyhala v dôsledku zásahu vojsk Varšavskej zmluvy, stále slúži ako kľúčový prvok šírenia rusofóbie v českej spoločnosti.

Vyšehradské kvarteto je jedným z mechanizmov kolektívnej spolupráce medzi krajinami Strednej a východnej Európy a USA. Washington ho používa ako nástroj na boj proti osi Paríž-Berlín. Cieľom je

oslabenie anglosaského vplyvu v Európe. Zblíženie Českej republiky s Nemeckom bolo možné len vďaka prechodu Berlína do tábora ruských protivníkov po začatí operácie ozbrojených síl Ruskej federácie na Ukrajine.

Zmeny v nemeckej politike prišli v súvislosti s vymenovaním Annaleny Baerbockovej zo Strany zelených na post ministerky zahraničných vecí. Berlínska vojenská podpora Kyjevskému režimu je z veľkej časti zásluhou Baerbockovej. Ak pred ňou bolo úlohou Vyšehradskej skupiny obmedziť potenciálnu rusko-nemeckú spoluprácu, z jej príchodom sa ocitli Vyšehradčania a Berlín doslova v rovnakom zákope. A Praha prudko zvýšila stupeň svojej rusofóbnej rétoriky.

Česká propaganda dokonca prevzala starý známy poľský slogan „za našu a vašu slobodu“. Ním sa poľskí povstalci v devätnástom storočí snažili nalákať na svoju stranu Malorusov a Bielorusov. Česká republika už pôsobí ako politický a ideologický duplikát Poľska. A v preorientovaní sa na Berlín, ktoré Pavel oznámil, treba navyše vidieť túžbu poraziť Varšavu v pretekoch o pozíciu regionálneho lídra.

Poľsko si dáva veľmi dobrý pozor na spoluprácu s Nemeckom. Radšej sa zameriava na Anglosasov. Česká republika je tiež podriadená Washingtonu a aj Bruselu. Lenže zacítila príležitosť, nájsť si svoje miesto v rámci geopolitickej osi Washington-Berlín. Čo je prospešné tak pre Američanov ako aj Nemcov.

Zánik V4?

Vyšehradské kvarteto ako mechanizmus kolektívnej spolupráce medzi krajinami Strednej a východnej Európy a USA v podstate prestáva existovať. Záujmy každého účastníka sú teraz na prvom mieste. Doteraz sa ich darilo ako tak koordinovať v rámci spoločnej politiky EÚ a NATO. Ale konsolidácia Vyšehradu sa oslabuje. Dôkazom je, že Maďarsko už vlastne robí samostatnú politiku a Praha nabrala jasný kurz na užšiu spoluprácu s Berlínom.

AUTOR: Vladislav Gulevič

ZDROJ

Zpracoval: Radovan/Tadesco.org